



**HET BOEK 'VALSHEID IN GESTEENTE'
IS DE GROOTSTE KLAP IN HET GEZICHT
VAN DE NEDERLANDSE ARCHEOLOGIE.
HET ARCHEOWERELDJE IS ERMEE
LAMGESLAGEN. GEEN ENKELE REACTIE
TOT NU TOE.**

KG - EEN LIESEGANGPRODUCTIE

Geen reactie vanuit de officiële archeologische wereld.

Wel eentje vanuit de amateurclub de Drents Prehistorische Vereniging, de DPV.

Korte boekbespreking 'Valsheid in gesteente'

Door Sipke van der Zee

Er vanuit gaande dat de DPV'ers weten wie Vermaning is, kan ik meteen tot de essentie van het pas verschenen boek 'Valsheid in gesteente' overgaan, de vraag waar elke DPV'er mee zit, nl. waren de artefacten van Vermaning vervalsingen en was hijzelf nu een vervalsing ja of nee. Ik las het boek in een weekend uit, want dit onderwerp intrigeert me al sinds de lagere school.



Het boek, geschreven door een schrijverscollectief met als grote stimulator archeoloog en vormgever Frans de Vries, toont zonneklaar aan dat de artefacten inderdaad vervalsingen waren en dat Vermaning daar wel degelijk bij betrokken was. Maar een andere kwade genius, Ad Wouters, wordt eveneens ontmaskerd. Ik beperk me hierbij tot de opsomming van argumenten die tegen Vermanings vondsten pleiten; in het prachtig vormgegeven boek (384 bladzijden met schitterende foto's) worden deze uiteraard uitgebreid toegelicht.

Vervalste artefacten

Waaruit blijkt dat we met vervalsingen van doen hebben? Er blijken legio (zo'n 15) aanwijzingen te vinden te zijn. In het verleden (vóór dit boek) werd al gesproken over 1. Glans en patina die afwijkend waren; 2. Gebruik van niet-lokale stenen; 3. Ontbreken van afslagen op de vindplaatsen; 4. Weinig 'dezelfde' voorwerpen, een grote variëteit alsof een pagina uit een boek met verschillende Neanderthal-artefacten nagemaakt was (al door Van der Waals geconstateerd); 5. (Indirect bewijs.) Als grasmaaimachineslijper had Vermaning de gereedschappen en de mogelijkheid om vervalsingen te kunnen maken.

Nu de artefacten tot op elektronenmicroscopie niveau onderzocht zijn, komen daar de volgende aanwijzingen bij: 6. De V(ermaning)-artefacten hebben geen ijzerinfiltratie aan de oppervlakte, een verschijnsel dat juist een kenmerk is van oudtijds bewerkte vuurstenen; 7. De artefacten vertonen aan de oppervlakte de aanwezigheid van calciet, terwijl dat bij echte stenen altijd na duizenden jaren opgelost is; 8. Hogere delen van de Vermaning-artefacten laten een typerende afronding zien, door de auteurs 'korrelafronding' gedoopt. 9. En in de lagere delen vallen juist weer zg. uniforme 'lamelkrassen' op, met zo weinig variatie in grootte, dat ze niet natuurlijk kunnen zijn; 10. Rode verkleuringen (van ribben en lamellen) op V-artefacten duiden op (recent menselijk) slijpen, gepaard gaande met grote hitte-ontwikkeling (bv. door slijpen met een carborundumschijf); 11. De visueel

andere glans blijkt op microscopisch niveau verklaarbaar: alleen de hogere, uitstekende delen zijn gepolijst, i.t.t. echte artefacten waar ook in de diepte glans aanwezig is.

Foute interpretatie van tekening

In het geval van de neolithische vondsten van Ravenswoud door Vermaning, zijn de uitzonderlijk grote, 'grotesk aandoende' pijlspitsen opvallend. Nooit werden dergelijke pijlspitsen gevonden (ook niet daarna). Diderik van der Waals (zie ook elders in dit blad) kwam met een plausibele verklaring: de vervalsers had Dideriks proefschrift niet goed gelezen en de schaal van afbeeldingen op dezelfde pagina verwisseld, waardoor de pijlspitsen 3 maal te groot uitvielen (schaal 1:3 verwisseld met 1:1)! Een 12^{de} argument waaruit vervalsing blijkt. Dat Vermaning op dezelfde Ravenswoud-Meningweg-site drie jaar later een 'Neanderthalerartefact' vond, gemaakt van dezelfde vuursteenknol als eerder gevonden artefacten, maar op een afstand van een kilometer van elkaar, leidt eveneens tot overpeinzingen.

Toch niet zo'n kundige en slimme vervalsers?

13. Uit het nameten van de vorm van onomstreden echte en V-artefacten blijkt een statistisch significant verschil. Hiermee wordt het 'kennersgevoel' bevestigd dat ze in technisch opzicht minder goed gemaakt zijn.

Als punt 2. werd al gemeld dat voor de Vermaning-artefacten geen lokale stenen gebruikt zijn. Dit is door slijpplaatjes en microscopisch onderzoek nog beter aantoonbaar dan in het verleden. Niemand heeft voordien en ook nadien Neanderthalerartefacten in Noord-Nederland gevonden die van exotische steensoorten -anders dan van hier te vinden Noordelijke vuursteen of helleflint- gemaakt zijn.

14. De vondstverspreidingsverschillen met andere sites en 15. het aantal uitzonderlijk zeldzame vondsten door één persoon op de opgravingssites zijn verdere punten van discussie. De statistiek spreekt tegen Vermaning. Fingerspitzengefühl? Verlakkerij!

Medeplichtigheid en vragen

Het boek gaat verder met vermeende medeplichtigen van Vermaning, waarbij Bohmers afvalt en Wouters prominent in beeld komt. Na eerst de wetenschappelijke aanpak (de objecten sec) in het eerste deel van het boek, komt in het tweede deel het detectiveverhaal naar voren. Wie waren de daders, wat waren hun motieven. Hier speelt meer 'het gevoel' een rol, waardoor deze vervalsingszaak -nog steeds- de emoties hoog doet oplaaien. Ik zal niet alles verklappen uit deze boeiende publicatie, maar dit deel zorgt er wel voor dat het boek minder afstandelijk, minder wetenschappelijk wordt. Zonder deze uitweidingen was het boek voor de 'aanhanger' van Vermaning c.s. beter te pruimen geweest, nu worden betrokkenen genadeloos aan de schandpaal genageld. Wie sensatie zoekt, komt hier aan zijn trekken.

Vragen die nog achterblijven: waarom zijn geen intimi -familieleden of vrienden- van de vervalsers ondervraagd/geïnterviewd, die hadden misschien hun stilzwijgen willen doorbreken - als ze op de hoogte zijn van de vervalsingen. En waarom is geen enkele internationaal bekende buitenlandse deskundige ingeschakeld?

Bij mij komt ook op: wat een frustratie om te moeten constateren dat zoveel tijd gestoken moest worden in een onderzoek dat door een stelletje vervalsers noodzakelijk bleek. Hoe is deze geschiedenis ook alweer begonnen? Met de determinaties en valsverklaring door Dick Stapert, die destijds geen gebruik kon maken van alle huidige nieuwe technische hulpmiddelen. Dat verdient bewondering en waardering. Dat de archeologie immens grote schade berokkend is, moge duidelijk zijn. Eén woord borrelt naar boven: crimineel!

Deze zaak laat ook zien hoe belangrijk vooruitgang in onderzoeksmethoden is. Want om te overtuigen heeft de wetenschap bewijs nodig voor haar beweringen. Dat dit onderzoek pas na zo lange tijd gedaan is, heeft de zaak geen goed gedaan. Het heeft uiteindelijk wel veel nieuwe inzichten opgeleverd die het nu en in de toekomst eenvoudiger maken om echt van nep te onderscheiden. En we mogen hopen dat kritisch wetenschappelijk onderzoek van artefacten en sites door blijft gaan!

Frans de Vries, Lammert Postma, Marten Postma, Marcel Niekus, Hans de Kruijk, Jan Timmer en Henk Kars: 'Valsheid in gesteente - Waarom zijn de vuistbijlen van Tjerk Vermaning vals en wie zit erachter?' Uitgeverij Koninklijke Van Gorcum; € 29,95.

Hier was Frans de Vries niet zo blij mee. Vooral deze opmerking van Sipke van der Zee zat hem niet lekker:

'En waarom geen enkele internationaal bekende buitenlandse deskundige ingeschakeld?'

Zie hieronder zijn reactie.



Frans de Vries



4 u · 🌐

Bespreking van ons boek Valsheid in gesteente in het kwartaalblad van de Drents Prehistorische Vereniging. Een mooie recensie door Sipke van der Zee.*

Om maar meteen zijn twee brandende vragen te beantwoorden: 1. uiteraard hebben we pogingen gedaan om de familie van Tjerk Vermaning en Ad Wouters te benaderen. Dat is in 1 geval gelukt, maar dat leverde geen relevante informatie op.
2. Er was geen enkele reden om buitenlandse experts direct bij ons onderzoek te betrekken. Indirect is dit uiteraard wel gebeurd: via buitenlandse literatuur. Wat je van ver haalt is niet per se beter, zou ik zeggen.

* Ik deel zijn mening niet in alle gevallen, maar dat terzijde. Ik moet natuurlijk niet op elk slakje zout willen leggen 😊

Zout in de wonde strooien, dat is wat Sipke van der Zee deed met zijn opmerking over buitenlandse deskundigen. En dat doet zeer!

Maar wie Frans de Vries zelf wil horen over zijn boek en de weinige reacties die hij ontving, uit de officiële archeo-wereld geen enkele, luister dan naar de podcast 'Achter De Letters' van de uitgeverij Van Gorcum. Daarin worden boeken besproken en auteurs geïnterviewd. In aflevering 22 was de beurt aan Frans de Vries. Hij verhaalt over Vermaning en Ad Wouters en hoe hij deze twee bekendste amateurarcheologen van ons land ontmaskerde als vervalsers. Klik op de link op de volgende pagina voor het interview.



De podcast van uitgeverij Van Gorcum.

<https://on.soundcloud.com/gLkxi>

Na beluisteren, terug gaan naar [apanarcho](#) gaat via pijltje linksboven.

Onderstaande tekst bevat mogelijk delen waar De Vries zout op slakjes zou willen leggen. De eerste drie regels bv, over zoveel tijd te steken in een frustratie.

‘Dat dit onderzoek pas na lange tijd gedaan is heeft de zaak geen goed gedaan’.

Nee natuurlijk niet, maar Van der Zee is blijkbaar niet op de hoogte van de onderzoeken van Govert van Noort, die met precisie de verwerkingen op de Vermaning-artefacten heeft onderzocht. Hij heeft er geregeld over gepubliceerd en er lezingen over gehouden. De bekendste is wel zijn ‘Leidenlezing’ - Van meningen naar feiten. Zie onder deze tekst met link. De Vries weet dat Goverts bevindingen haaks staan op die van hem. Bij hem gaat het nl niet over feiten, maar over wetenschappelijke dwalingen.

Bij mij komt ook op: wat een frustratie om te moeten constateren dat zoveel tijd gestoken moest worden in een onderzoek dat door een stelletje vervalsers noodzakelijk bleek. Hoe is deze geschiedenis ook alweer begonnen? Met de determinaties en valsverklaring door Dick Stapert, die destijds geen gebruik kon maken van alle huidige nieuwe technische hulpmiddelen. Dat verdient bewondering en waardering. Dat de archeologie immens grote schade berokkend is, moge duidelijk zijn. Eén woord borrelt naar boven: crimineel!

Deze zaak laat ook zien hoe belangrijk vooruitgang in onderzoeksmethoden is. Want om te overtuigen heeft de wetenschap bewijs nodig voor haar beweringen. Dat dit onderzoek pas na zo lange tijd gedaan is, heeft de zaak geen goed gedaan. Het heeft uiteindelijk wel veel nieuwe inzichten opgeleverd die het nu en in de toekomst eenvoudiger maken om echt van nep te onderscheiden. En we mogen hopen dat kritisch wetenschappelijk onderzoek van artefacten en sites door blijft gaan!

Frans de Vries, Lammert Postma, Marten Postma, Marcel Niekus, Hans de Kruijk, Jan Timmer en Henk Kars: 'Valsheid in gesteente – Waarom zijn de vuistbijlen van Tjerk Vermaning vals en wie zit erachter?' Uitgeverij Koninklijke Van Gorcum, € 29,95.

VAN MENINGEN NAAR FEITEN, Leidenlezing Govert van Noort.

<https://www.apanarcho.nl/leidenlezing.pdf>